

ZAGRANICZNE SYSTEMY SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK PO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA

Publikacja współfinansowana jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER).

MATERIAŁ INFORMACYJNY OPRACOWANY PRZEZ
BIURO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA – ENIC-NARIC POLSKA

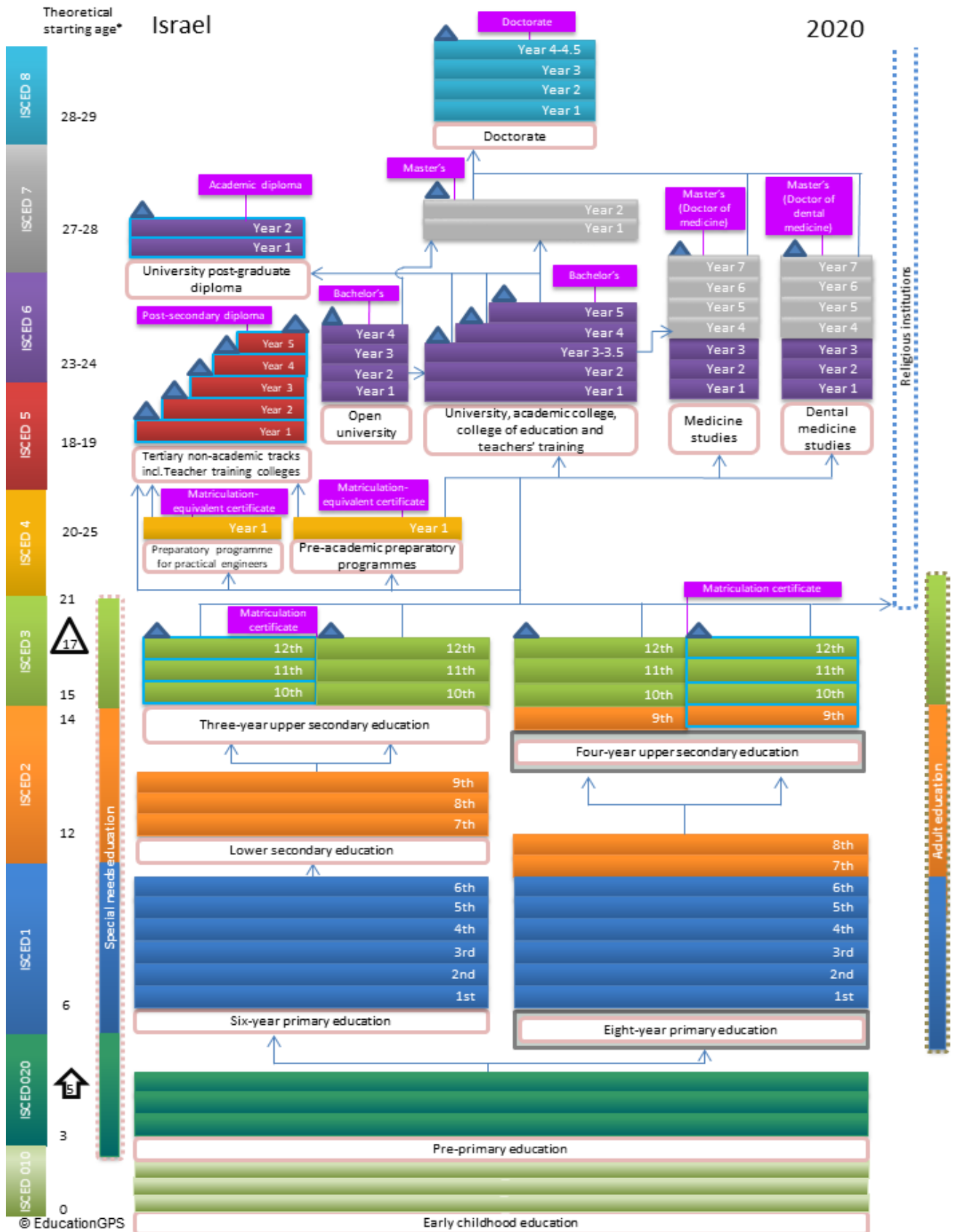
Spis treści

Schemat systemu edukacji Izraela	3
Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia i studiów jednolitych	4
Studia krótkie	4
Studia pierwszego stopnia	5
Studia drugiego stopnia i studia jednolite.....	5
Studia trzeciego stopnia.....	6
Skala ocen	7
Listy uczelni.....	7
Tabela ewaluacyjna izraelskich dyplomów	8

Noty prawne

1. Opracowanie udostępnione jest na licencji [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International \(CC BY-NC-ND 4.0 International\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).
2. Informacje zawarte w opracowaniu służą wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym i nie stanowią źródła prawa, urzędowej interpretacji przepisów prawa, a także nie są oficjalnym stanowiskiem właściwych organów lub władz.

Schemat systemu edukacji Izraela

Źródło: <https://gpseducation.oecd.org/CountryProfile?primaryCountry=ISR>

Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia i studiów jednolitych

Uczniowie, którzy ukończyli 9-letnią edukację na poziomie gimnazjalnym, mogą kontynuować naukę w szkołach ponadgimnazjalnych o profilu ogólnokształcącym (3 lata) lub zawodowym (4 lata), oferowanych przez wszystkie instytucje sektora publicznego (świeckie szkoły państwowe, państwowe szkoły religijne i szkoły arabskie). Niezależnie od wybranego typu szkoły każdy uczeń musi spełniać jednakowe wymagania dot. podstawy programowej, określone przez izraelskie Ministerstwo Edukacji, Kultury i Sportu. Przedmioty obowiązkowe dla wszystkich uczniów, to wiedza o społeczeństwie, biblia, literatura hebrajska lub arabska, gramatyka hebrajska lub arabska, historia i matematyka. Poza nimi uczniowie wybierają przedmioty zgodne z typem szkoły i własnymi zainteresowaniami. Po ukończeniu nauki i zdaniu wymaganych programem egzaminów uczniowie uzyskują świadectwo dojrzałości (Teudat Bagrut **עודת בגרות**/Matriculation Certificate), dające prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe. Absolwenci szkół średnich mają również obowiązek odbycia służby wojskowej, trwającej w przypadku mężczyzn 3 lata, a kobiet - 2 lata.

Uzyskane w Izraelu świadectwo dojrzałości, uprawniające do podejmowania studiów wyższych, podlega w Polsce uznaniu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie opracowanej przez Departament Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji i Nauki, właściwy w kwestii uznawalności świadectw: <https://www.gov.pl/web/edukacja/uznawanie-wykształcenia-uzyskanego-za-granica>.

Studia krótkie

Posiadacze Teudat Bagrut/Matriculation Certificate mogą również wybrać ścieżkę krótkiego (2-letniego) kształcenia, prowadzącą do uzyskania tytułu **Associate**. W zależności od ukończonego kierunku, absolwentom krótkich programów studiów nadawany jest tytuł Associate of Arts lub Associate of Applied Science. Koledże i szkoły typu uniwersyteckiego oferują również 1-2-letnie programy kształcenia zawodowego, prowadzące do uzyskania **Dyplomu (Teudat)**, np. w zakresie higieny stomatologicznej, wyceny nieruchomości, terapii zajęciowej, pracy socjalnej czy hotelarstwa. Studenci mogą również wybierać roczne programy o profilu technicznym, prowadzące do uzyskania tytułu **Technai** (Licencjonowany technik) lub 2-letnie programy prowadzące do uzyskania tytułu **Handassai** (Licencjonowany inżynier praktyk, określane też czasami jako Associate Engineer). Kształcenie prowadzące do uzyskania tytułu Associate i Handassai może zostać zaliczone na poczet studiów pierwszego stopnia, prowadzących do uzyskania tytułu Bachelor.

Dyplomy **Associate/Teudat/Technai/Handassai** nie mają swojego odpowiednika w polskim systemie edukacji i z tego względu nie podlegają w naszym kraju formalnemu uznaniu. Po przyjęciu kandydata na studia wyższe pierwszego stopnia polska uczelnia może jednak zaliczyć na ich poczet zajęcia zrealizowane w trakcie trwania ww. programów kształcenia. Zaliczenie zajęć następuje na zasadach określonych w regulaminie studiów.

Studia pierwszego stopnia

Kształcenie na poziomie szkolnictwa wyższego prowadzone jest przez uniwersytety, koledże typu akademickiego i koledze nauczycielskie. Minimalnym wymogiem przy ubieganiu się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia w Izraelu jest posiadanie świadectwa dojrzałości (Teudat Bagrut תעודת בגרות). Kandydaci muszą również zdać tzw. psychometryczny test wstępny (Psychometric Entrance Test (PET) oraz odbyć dodatkowo rozmowę kwalifikacyjną.

W Izraelu studia pierwszego stopnia trwają w zależności od kierunku od 3 do 6 lat i kończą się uzyskaniem dyplomu **Bachelor באכטור** (np. Bachelor of Arts, Bachelor of Science, Bachelor of Laws, Bachelor of Nursing, Bachelor of Education). Na niektórych kierunkach studiów warunkiem uzyskania dyplomu Bachelor jest napisanie pracy dyplomowej pod kierunkiem opiekuna naukowego.

Na podstawie art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce izraelski dyplom potwierdzający ukończenie trzyletnich studiów lub studiów pierwszego stopnia trwających co najmniej trzy lata – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wyższego wykształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ww. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzyskany w Izraelu dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, dający w tym kraju prawo do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych.

Polski odpowiednik izraelskiego dyplomu, uzyskanego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia, może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia drugiego stopnia i studia jednolite

Prawo do wstępu na studia drugiego stopnia mają w Izraelu posiadacze dyplomów Bachelor. Jednakże niektóre uniwersytety wymagają dodatkowo uzyskania wysokich ocen w trakcie studiów pierwszego stopnia, odbycia rozmowy kwalifikacyjnej lub testu wstępnego (tzw. Graduate Management Admission Test (GMAT)). Studia trwają 1-2 lata. Warunkiem ich ukończenia przeważnie jest napisanie pracy dyplomowej, odbycie stażu zawodowego lub realizacja projektu. Absolwentom nadawany jest tytuł **Master בעל** w różnych dziedzinach, np. Master of Arts, Master of Science, Master of Nursing, Master of Education.

Programy studiów jednolitych w zakresie medycyny i stomatologii obejmują 7 lat studiów. Podstawą przyjęcia na te studia jest posiadanie świadectwa Teudat Bagrut. Absolwenci studiów jednolitych otrzymują odpowiednio tytuł **Doctor of Medicine (D.M.)** lub **Doctor of Dental Medicine (D.D.M.)**.

Co do zasady, do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie uprawniają w Izraelu dyplomy Master, uzyskane po ukończeniu programu studiów obejmującego napisanie i obronę pracy dyplomowej (Master with thesis). Ważnym warunkiem jest wysoka średnia ocen uzyskanych podczas studiów – min. 80/100 oraz ocena Master thesis – min. 85/100.

Na podstawie z art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce izraelski dyplom potwierdzający ukończenie studiów drugiego stopnia lub co najmniej czteroletnich studiów jednolitych – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wyższego wykształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzyskany w Izraelu dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub studiów jednolitych, dający w tym kraju prawo ubiegania się o nadanie stopnia doktora, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych,
- ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej lub ubiegania się o nadanie stopnia doktora.

Polski odpowiednik izraelskiego dyplomu, uzyskanego po ukończeniu studiów drugiego stopnia lub studiów jednolitych, może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia trzeciego stopnia

Doktorat jest najwyższą kwalifikacją z zakresu szkolnictwa wyższego, jaką można uzyskać w Izraelu. Warunkiem wstępu na studia doktoranckie jest posiadanie dyplomu **Master**, uzyskanego po ukończeniu programu obejmującego napisanie pracy końcowej (Master thesis), a także wysoka średnia ocen (min. 80/100) oraz ocena Master thesis (min. 85/100).

Studia doktoranckie trwają co najmniej 3 lata. W czasie ich trwania doktorant prowadzi pracę badawczą oraz przygotowuje rozprawę doktorską. Po jej obronie nadawany jest stopień **Doctor of Philosophy דאָקטֹר (PhD)**.

Zgodnie z art. 328 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce stopień naukowy nadany przez uznaną izraelską instytucję posiadającą prawo do jego nadawania, jest równoważny ze stopniem naukowym nadawanym w Polsce.

Skala ocen

W Izraelu funkcjonują następujące skale ocen:

w szkolnictwie średnim:

Skala literowa	Skala liczbowa	Opis
A	95-100	Excellent/Outstanding
A+	85-94	Very good
B	75-84	Good
C	65-74	Almost good/Above average
D	55-64	Satisfactory/Average
E	45-54	Almost satisfactory/Below average
F	05-44	Not satisfactory/Unsatisfactory

w szkolnictwie wyższym w zależności od instytucji stosowane mogą być :

Skala literowa	Skala procentowa	Opis
A+	95-100	Excellent
A	85-94	Very good
B	75-84	Good
C	65-74	Fair
D	50-64	Pass
F	poniżej 50	Fail

Listy uczelni

Listy uznanych w Izraelu szkół wyższych dostępne są na stronie:

<https://studyisrael.org.il/study-in-israel/#institutions>

Tabela ewaluacyjna izraelskich dyplomów

Nazwa dyplomu/kwalifikacji	Uznanie dyplomu w celu kontynuacji kształcenia w Polsce	Uznanie w innych celach
ASSOCIATE/TEUDAT/TECHNAI/HANDASSAI	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów pierwszego stopnia.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji
Bachelor	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.	Nostryfikacja
Master (program z Master thesis) Doctor of Medicine Doctor of Dental Medicine	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych, w szkole doktorskiej oraz ubiegania się o nadanie stopnia doktora.	Nostryfikacja
Doctor of Philosophy	Możliwość wszczęcia postępowania habilitacyjnego.	Jest równoważny z odpowiednim polskim stopniem naukowym.